

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми (березень 2024)

Охорона здоров'я

Захід 2.7.3.4.1. Розроблення проекту закону щодо визначення інвалідності згідно з Міжнародною класифікацією функціональності, внесення цих даних в ЕСОЗ, оприлюднення знеособлених матеріалів МСЕК та інших параметрів, визначених заходом

Строки заходу	Прогрес заходу	Статус заходу	
01.03.2023 - 31.12.2023	20%	зрив виконання	

▪ Успіхи

Виконання заходу триває. Як зазначалось на попередньому етапі моніторингу (листопад 2023 року) МОЗ виконує захід відповідно до плану заходів щодо зміни оцінки потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування проведення медико-соціальної експертизи в Україні, затвердженого розпорядження КМУ від 26.05.2023 р. № 483-р, яким передбачено вирішення питань, визначених заходом ДАП. Зокрема: розроблення та подання КМУ проекту закону «Про визначення потреб і порядок їх забезпечення для осіб з обмеженням функціонування та реформування медико-соціальної експертизи в Україні», яким пропонується внести зміни до деяких законодавчих актів України щодо зміни підходів до проведення оцінки визначення потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування системи медико-соціальної експертизи в Україні на основі результатів аналізу та відповідно до визначеної цільової моделі системи надання послуг особам із стійкими обмеженнями повсякденного функціонування.

Проект закону у жовтні 2023 року був наданий для ознайомлення центральним органам виконавчої влади та громадським об'єднанням осіб з інвалідністю. Законопроектом передбачалось створити електронну систему (Єдина державна електронна система обмеження та відновлення функціонування), яка міститиме інформацію про потреби людей та в автоматичному режимі пропонуватиме послуги відповідно до виявлених потреб (власником системи буде Мінсоцполітики). Це дасть можливість скоротити час для отримання послуги та мінімізувати перелік документів, які потрібно збирати людині.

Станом на березень 2024 року за усною інформацією представників МОЗ та Мінсоцполітики представникам НУО цільова модель законопроекту змінена. Однак, новий текст проекту закону не обговорювався із НУО та не був опублікований міністерством.

Тривають точкові напрацювання зі сторони МОЗ та Мінсоцполітики (проведення офіційних нарад, неформальних робочих груп за участю громадського сектору тощо). Разом з цим відсутня інформація про долучення інших органів виконавчої влади, які визначені розпорядженням відповідальними за проект (Мінекономіки та Мінветеранів).

МОЗ розпочав перегляд постанови КМУ від 03.12.2009 р. № 1317 «Питання медико-соціальної експертизи». Наразі перша редакція змін направлена на погодження до заінтересованих органів влади. Тривають консультації щодо другої редакції змін до вищевказаної постанови. Хоча внесення змін до постанови є позитивним моментом, однак, слід зазначити, що дані зміни є точковими, які тільки частково виправляють критичні моменти діючої системи, але повністю не змінюючи її.

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми (березень 2024)

Охорона здоров'я

▪ Перешкоди та ризики

Планом заходів щодо зміни оцінки потреб та механізму їх забезпечення для осіб з обмеженням повсякденного функціонування та реформування проведення медико-соціальної експертизи в Україні, затвердженим розпорядженням КМУ від 26.05.2023 р. № 483, строк внесення законопроекту на розгляд визначено 01.09.2023 р. Відповідно виникає загроза виконання заходу в 2024 році, враховуючи час, необхідний на розгляд законопроекту в першому читанні, комітетами ВРУ та другому читанні.

Не опубліковано та не обговорено із НУО, що працюють у галузі захисту прав людей з інвалідністю, нову модель визначення інвалідності, що буде покладено у новий закон.

Повторно наголошуємо на ризиках щодо:

- довгострокового виконання заходу в частині створення МОЗ та Мінсоцполітики Єдиної державної електронної системи обмеження та відновлення функціонування, внаслідок чого протягом всього строку перехідного періоду буде діяти стара система визначення інвалідності та залишаються існуючі корупційні ризики;
- відмінностей у формулюванні заходу та положеннях нормативно-правових актів щодо цього питання, якими керується МОЗ у виконанні заходу; для усунення перешкоди МОЗ звернулись до Уряду та НАЗК із ініціативою внесення змін до ДАП для приведення формулювання заходу у відповідність до нормативно-правових актів, що визначають політику МОЗ.

▪ Необхідні дії та рекомендації

МОЗ відновити регулярні засідання офіційної робочої групи задля інформування про зміни, які пропонується внести новим законопроектом (нова цільова модель) для аналізу представниками НУО та формування спільного бачення викликів, проблем та варіантів їхнього вирішення.

Уряду оприлюднити офіційну позицію органів виконавчої влади щодо тексту нового законопроекту, які залучені розпорядженням КМУ від 26.05.2023 р. № 483-р до розробки проекту документу.

МОЗ провести аудит виконання заходу – розроблення законопроекту щодо визначення інвалідності згідно з МКФ із наданням робочій групі інформації про те, що зроблено і що планується виконати та у які строки з метою реальної оцінки ймовірності прийняття закону у 2024 році, а відтак його набрання чинності у 2025 році.

МОЗ у разі неможливості виконання заходу в строк, передбачений розпорядженням КМУ від 26.05.2023 р. № 483-р, ініціювати зміни до розпорядження, аби затвердити нові строки і частково усунути ризик, за якого закон буде прийнятий не для забезпечення кращих інтересів осіб з інвалідністю, а суто задля виконання строків.

Повторно рекомендується:

НАЗК та МОЗ спільно опрацювати пропозицію МОЗ про внесення змін до формулювання заходу з метою приведення у відповідність нормативно-правових актів, що регулюють реформування процедури встановлення інвалідності. Рекомендується для ухвалення конструктивного рішення залучити представників НУО, що працюють у сфері захисту прав людей з інвалідністю. Пропонована МОЗ модель спрямована на забезпечення широкого залучення людей з інвалідністю до участі в суспільному житті, реалізації ними своїх прав та потенціалу. Це питання особливо актуальне в контексті повномасштабної війни та як наслідок великої кількості людей, що зазнали поранень та мають обмеження життєдіяльності.

МОЗ опрацювати можливість запровадження додаткових заходів на перехідний період реформування системи встановлення інвалідності для мінімізації корупційних ризиків у процедурах діяльності медико-соціальних експертних комісій.